Bodembeheer van de *Toekomst*

WEB Special

30 juni 2020

Microsoft Teams

Welkom! We starten om **14:30**

Ga intussen met uw telefoon naar **menti.com** en vul de code **11 63 93** en geef antwoord op vraag 1

Welkom

Presentaties

Interactief

Opmerkingen kunnen via **chat**, wacht tot je de beurt krijgt en zet je microfoon (en camera) aan als je wat zegt

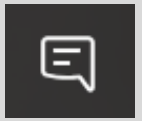

Zet je **microfoon uit** tijdens de presentatie

Tip: zet **camera uit** bij slechte verbinding

Hou je **telefoon** klaar (mentimeter) en zorg voor een **werkbare laptop** om straks mee te stickeren (miro)

Special wordt **opgenomen** en mogelijk later (deels) gepubliceerd

Even voorstellen

Programmamanagement

Kernteam

Programma

14:30 – 14:35	Opening en welkom
14:35 – 14:45	Maatwerkregels, instructieregels en bruidsschat
14:45 – 15:30	Aanvullingsspoor: presentatie met mentimeter
15:30 – 15:35	Pauze
15:35 – 16:00	Intro per bouwsteen: - Bodemenergie - Grondwater - Data en informatie
16:00 – 16:25	Break-out naar Mural
16:25 – 16:30	Terugkoppeling en afronding

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

Bodembeheer van de *Toekomst*

Opening

Gerd de Kruif

Doel programma

- Regels in Omgevingsplan, concrete hulp, voorbeeldregels, daar is grote behoefte aan, blijkt ook uit enquêtes
- Want het omgevingsplan is een kerninstrument in de Omgevingswet
- “Want de Omgevingswet is als een Stradivarius, een prachtig instrument, maar je moet er wel op leren spelen, anders klinkt het heel lelijk”. We hebben wel een jaar extra
- Het gaat om inhoud en proces, hoe kom je tot de juiste afwegingen en regels, concreet maken

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

Wij kijken door drie brillen

De filosofie van de Omgevingswet
Wij bieden verschillende varianten van regels aan ter inspiratie, maar treden niet in de lokale afweging die de gemeente zelf moet maken.

De maatschappelijke opgave
Eventuele negatieve effecten van maatschappelijke activiteiten op de kwaliteit van de bodem moeten worden tegengegaan zonder deze activiteiten onmogelijk te maken.

Het natuurlijk systeem van de bodem
Het gaat hier zowel om het functioneren als systeem als om afzonderlijke kwaliteiten van de bodem.

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

Waar staan we nu?

Wat hebben we gedaan?

- Formeren team van gemeenten, OD’s, Bodem+, ZZPers
- Ontwikkelen van een aanpak
- Vaststellen van de scope (ondersteuning Omgevingsplan, geen nieuw beleid)
- Eerste bouwstenen en producten
- Website en nieuwsbrief

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

De aanpak, meer specifiek

- Plan van aanpak per bouwsteen
- “Specials” met deskundigen, netwerk
- Reflectie, directe verbinding met VNG traject voor staalkaarten en casco, klankborden
- Pilots, praktijktoetsen, verbinden
- Communicatie, kennis en ondersteuning
- Per bouwsteen vier concrete producten

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

Vier type producten per bouwsteen

1. **Leidraad** voor goede afwegingen (gebaseerd op leidraad ADS)
2. **Juridische frames:** overzicht van bestaande regelgeving
3. **Vragen en antwoorden** op de meest pregnante en specifieke vragen per onderwerp. Voor “grotere” onderwerpen: **informatiebladen**
4. **Voorbeeldregels**, per gebied, activiteit, ambitie

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

Bouwstenen

Aanvullingsspoor

Taakgroep Grondwater

Grondwater

Voedselbossen

Stortplaatsen

Taakgroep Bodem-informatiebeheer

Intermediair Kennisnetwerk Bodemenergie

Toepasbare regels

Bodemenergie

Wie doet wat?

WEB Taakgroep
Adviseren van gemeenten en lobby richting VNG, per thema

Bouwstenen BvdT
Handvatten voor gemeenten voor opstellen van het omgevingsplan, per thema

Ga intussen naar menti.com en vul de code 11 63 93 en beantwoord vraag 1

Go to **www.menti.com** and use the code **11 63 93**

Voor welke organisatie werk je?

Mentimeter

Gemeente

Omgevingsdienst

Provincie

0

Waterschap

Anders

50

Bodembeheer van de *Toekomst*

Maatwerkregels in het omgevingsplan
Instructieregels
Bruidsschat

Marion Sibeijn en Josephine Paulussen

Uitleg begrippen onder Ow

- Maatwerk(regels) - Bal
- Instructieregels - Bkl
- Bruidsschat - Invoeringsbesluit

Voor beter begrip

- juridische frames
- staalkaart
- informatieblad maatwerkregels
- gemeentelijke mogelijkheden

Ow is uitgewerkt in 4 AMvB's

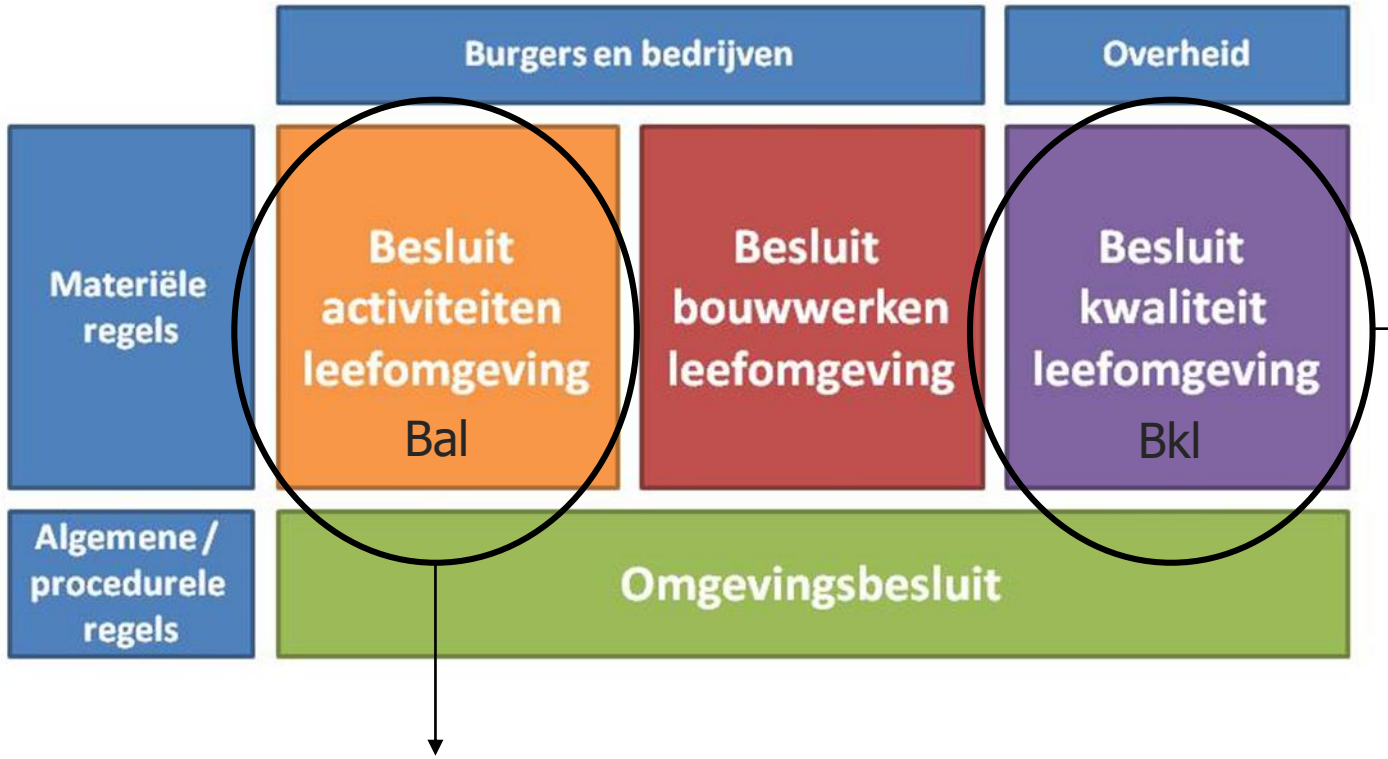

Aanvullingsbesluit bodem:
instructieregels omgevingsplan
- bouwen op verontreinigde bodem
- nazorg
- toepassen grond of baggerspecie

Milieubelastende activiteiten (MBA's) H2 t/m H5 Bal
Hoofdspoor: algemene regels over o.a. open en **gesloten bodemenergiesystemen**
Aanvullingsbesluit bodem: algemene regels over **graven, saneren, opslaan, toepassen**, grondbank/grondreiniger - met in H5 module voorafgaand bodemonderzoek
Maatwerkregels in veel gevallen mogelijk

Vernieuwing stelsel omgevingsrecht

Invoeringsspoor

Het invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingsspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingsspoor maakt deel uit van lopende beleids-ontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

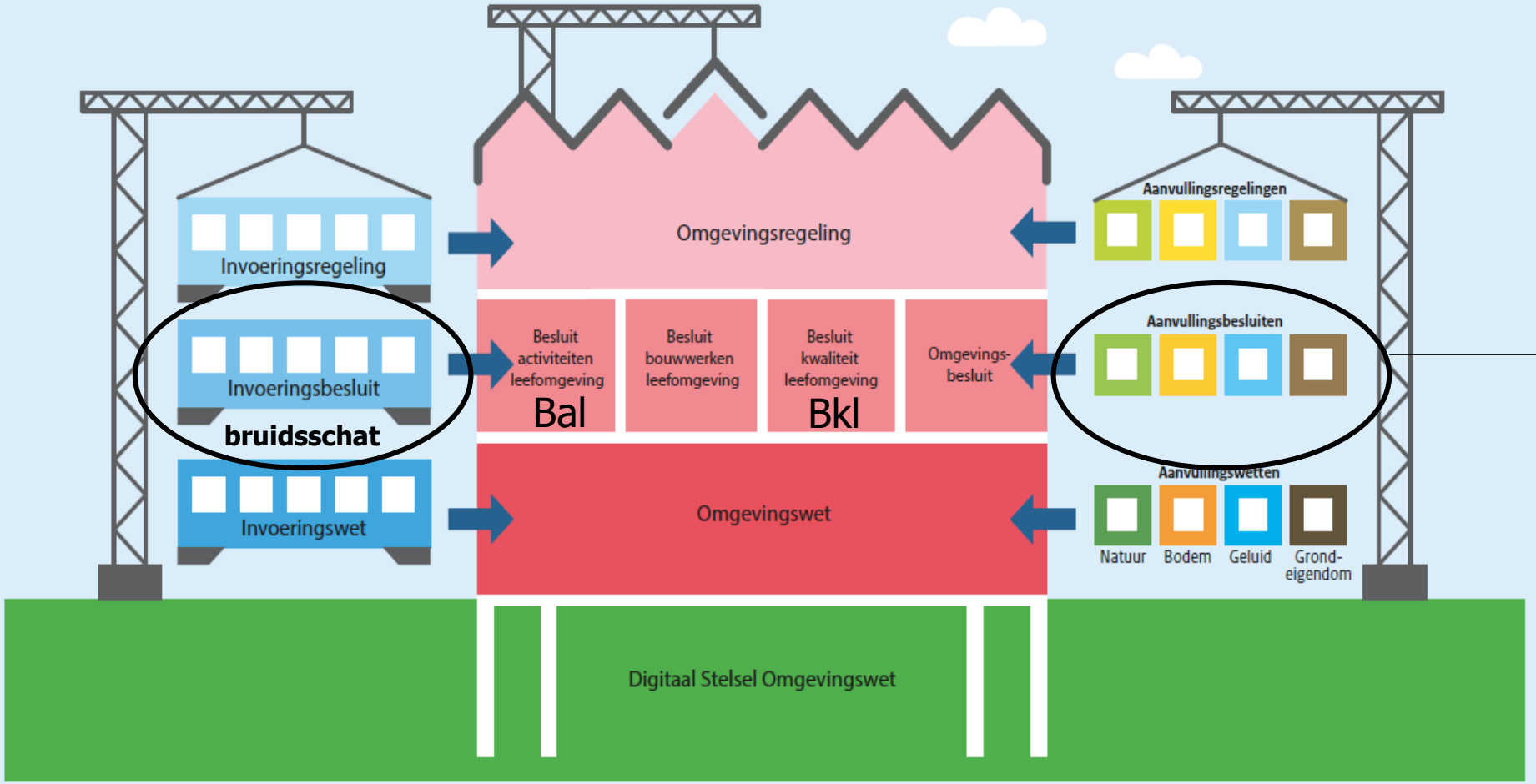

Aanvullingsbesluit bodem
- **voegt bepalingen toe aan Bal, Bkl** (en Omgevingsbesluit) *zie vorige dia*
- **voegt bruidsschat bodem toe aan Invoeringsbesluit**

Maatschappelijke doelen *artikel 1.3 Omgevingswet*

met het oog op
- duurzame ontwikkeling
- bewoonbaarheid
- bescherming / verbetering leefmilieu

Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden*= BESCHERMEN

De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen = BENUTTEN

*ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur (amendement)

Wat is maatwerk?

Lokale invulling /afwijking van rijksregels* of provinciale regels** via

- **maatwerkregel** – algemene regel in omgevingsplan voor categorie of gebied
- maatwerkvoorschrift – beschikking b.g. T&HH voor individueel geval

**voorbeeld rijksregels: regels in Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) over*

- *graven, saneren, opslaan, toepassen (Aanvullingsbesluit bodem)*
- *bodemenergiesystemen*

*** voorbeeld provinciale regels: eventuele regels in omgevingsverordening over grondwatersanering of regels over boringsvrije zone of beperking aan diepte van bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden*

Waarom maatwerk?

- onvoorziene situaties
- bijzondere gevallen
- lokale omstandigheden
- bereiken van ambities voor kwaliteit fysieke leefomgeving

Maatwerkregel nader bekeken

- Voorwaarde: mogelijkheid in Rijk - of provinciale regel gegeven
- Bal biedt ruime mogelijkheid tot stellen maatwerkregels
- Smaken: invullen (aanvullen), afwijken (strenger en soepeler)
- Goede onderbouwing vereist (Awb)
- Balans beschermen en benutten
- Oogmerk en de strekking van de rijksregels (Bal)
- Instructieregels Besluit kwaliteit leefomgeving

- Naast maatwerkregels kunnen eigen decentrale regels worden gesteld (binnen kaders Ow)

Grenzen maatwerkregels Bal

- Schema's p.8 en 13 informatieblad Maatwerkregels in het omgevingsplan
- Specifieke zorgplicht – afwijken niet mogelijk, alleen invullen (wat versta je eronder)

Niet mogelijk voor

- Aanwijzing van een milieubelastende activiteit (MBA)
- Interventiewaarde bodemkwaliteit (MBA graven)
- Algemene gegevens en bescheiden bij melding of informatieplicht (afd. 2.6 Bal)
- Erkenningsplicht bodemkwaliteit

Grenzen maatwerkregels Bal (2)

- Meldingsplicht - alleen aanvullende meldingsplicht
- Vergunningplicht - alleen aanvullende vergunningsplicht*

- Overige regels over MBA's H3 t/m H5 Bal – mogelijk **tenzij anders bepaald**

- Bijvoorbeeld bij MBA toepassen van grond of baggerspecie gelden randvoorwaarden (beperkingen) bij versoepelen kwaliteitseisen

* Wel kan de provincie de vergunningplicht uitzetten voor kleinere open bodemenergiesystemen

Procedure maatwerkregels

- Maatwerkregels volgen voorbereidingsprocedure van OP = afdeling 3.4 Awb
- Vaststelling door gemeenteraad

- Beroep mogelijk bij Raad van State tegen alle onderdelen OP
- Dus ook tegen maatwerkregels in OP

Maatwerkregels in de beleidscyclus

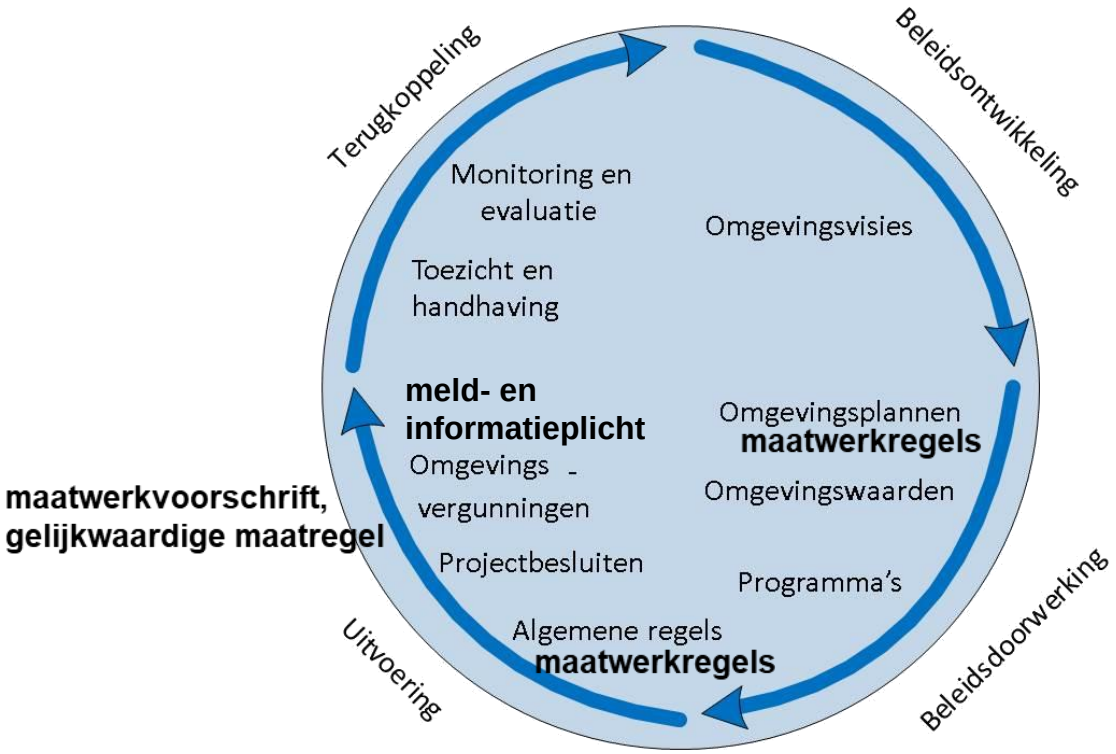

Meer info maatwerkregels

- In juridische frames zijn mogelijkheden maatwerkregels per artikel aangegeven
- Staalkaart bodembeheer bevat voorbeeld-maatwerkregels
- Informatieblad maatwerkregels (meegestuurd)

https://www.samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/bouwsteen-aanvullingsspoor/

https://www.samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/bouwsteen-bodemenergie/

Instructieregels

Wat zijn het?

- Regels waarin een hogere overheid een lagere overheid vertelt dat / hoe ze iets moeten doen
- Bijvoorbeeld over onderwerpen in een omgevingsplan

Waar vind je ze?

- Bkl - bouwen op verontreinigde bodem, nazorg na sanering, toepassen grond of baggerspecie
- omgevingsverordening provincie - bijv. over grondwater

Instructieregels - doorwerking

Basistypen - in oplopende zwaarte:

- **betrekken bij** - aspect meenemen
- **rekening houden met** - gemotiveerd afwijken kan, vaak wordt bandbreedte aangegeven
- **in acht nemen** (kan via actieve werkwoordsvorm bijv. OP bevat) - geen afwijking mogelijk

Instructieregels - voorbeelden

Artikel 5.89i Bkl (waarde toelaatbare kwaliteit bodem)

1. Een omgevingsplan bevat waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie voor de in bijlage XIIIB aangewezen stoffen die de gezondheid bedreigen, uitgedrukt in milligram per kilogram droge stof uit de bodem.

2. Een omgevingsplan kan per gebied of per gebruiksfunctie verschillende waarden voor de toelaatbare kwaliteit van bodemgevoelige locaties bevatten.

Artikel 5.89j Bkl (waarde toelaatbare kwaliteit bodem: blootstelling)

1. Bij het vaststellen van de waarden, bedoeld in artikel 5.89i, wordt rekening gehouden met de interventiewaarden, bedoeld in bijlage IIA bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Bruidsschat

Wat is het?

- Set rijksregels die op 1-1-2022 van rechtswege (automatisch) in OP terecht komt
- Rijk vindt het belangrijk dat dit geregeld wordt (bijv. vanwege gezondheid)
- Zo valt er geen juridisch gat
- Vorm van overgangsrecht*
- Vaak in combinatie met instructieregels

Waar vind je de bruidsschat?

- Invoeringsbesluit

*Andere vorm van overgangsrecht is bijv. toevoegen van gebiedsspecifiek toetsingskader toepassen grond of baggerspecie, bodemfunctieklassekaart en BKK aan tijdelijk deel OP

Bruidsschat nader bekeken

Via bruidsschat 'hoofdspoor' worden o.a. regels meegegeven over

- lozingen op of in de bodem of riool
- omgevingsvergunning gesloten bodemenergiesystemen van ≥70 kW en in interferentiegebieden
- omgevingsvergunning bouwen

Onderwerpen bruidsschat Aanvullingsbesluit bodem:

- verbod bouwen bodemgevoelig gebouw op verontreinigde bodem
- nazorg na sanering / nazorg maatregelen toevalsvondst
- kleinschalig graven ≤ 25m^3 grondverzet
- sanerings- of beheermaatregelen bij activiteit op beschikte ernst, geen spoed-locaties

Aan de slag met bodemregels in OP

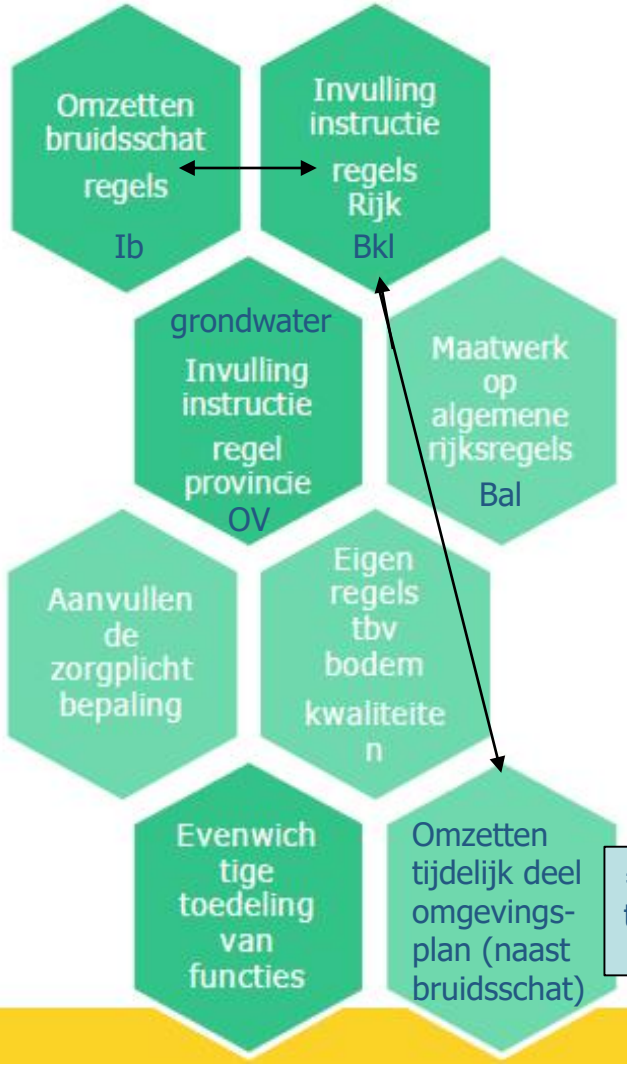

Checklist ondergrondkwaliteiten

Draag *kwaliteiten*		Productie *kwaliteiten*		Regulatie *kwaliteiten*		Informatie *kwaliteiten*	
	Draagkracht om te bouwen		Gewasproductie		Schone en veilige bodem		Archeologische waarden
	Ondergronds bouwen		Voorraad drinkwater		Levende bodem		Aardkundige waarden
	Kabels, leidingen en riolering		Voorraad grondwater		Stabiele bodem		Landschappelijke diversiteit
	Buisleidingen		Voorraad delfstoffen		Waterbergende bodem		Ecologische diversiteit
	Wortelruimte		Voorraad fossiele energie		Waterfilterende bodem		
	Warmte/koude opslag		Geothermie	C	Koolstof bindende bodem		
	Opslag van stoffen						

©H2Ruimte

= Bodemkwaliteitskaart, bodemfunctieklassekaart, gebiedsspecifiek toetsingskader toepassen grond of baggerspecie

Bkl* = Besluit kwaliteit leefomgeving
Bal* = Besluit activiteiten leefomgeving
Ib* = Invoeringsbesluit
OV = Omgevingsverordening provincie

* Aanvullingsbesluit bodem voegt hier artikelen aan toe

Naar een Ow-proof omgevingsplan

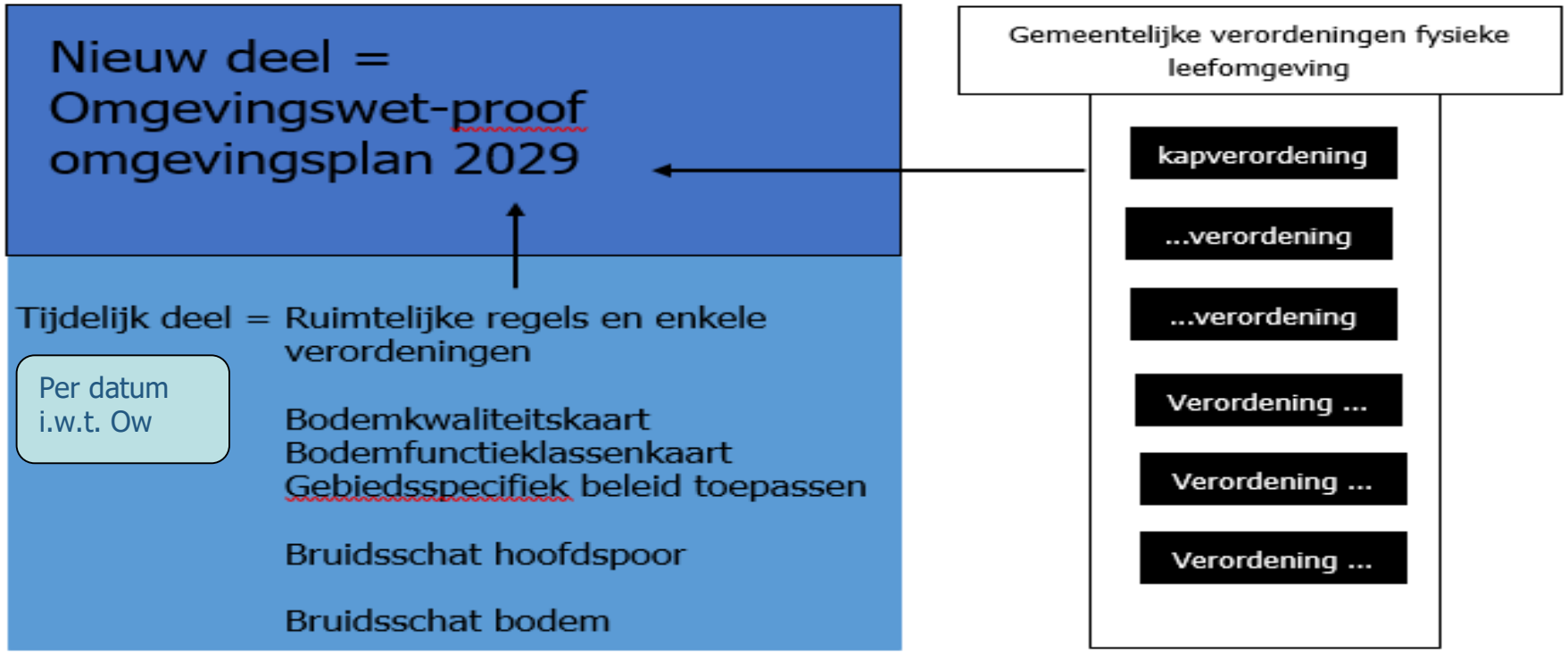

bruidsschat hoofdspoor = **lozen op of in de bodem of riool, omgevingsvergunning gesloten bodemenergiesysteem, omgevingsvergunning bouwen, …**
bruidsschat bodem = **bouwen op verontreinigde bodem, nazorg, kleinschalig graven, beschikte ernst-geen spoedlocaties**

Pak je telefoon voor de mentimeter!

Bodembeheer van de *Toekomst*

Bouwsteen Aanvullingsspoor

Marion Sibeijn, Mariëlle de Kok, Robert Luinge

Juridische frames

- Saneren van de bodem
- Bouwen op verontreinigde bodem (meegezonden*)
- Graven in de bodem met een kwaliteit >I (> 25m3)
  incl. de bruidsschatregel voor kleinschalig graven >I (< 25m3)
- Graven in de bodem met een kwaliteit <I (> 25m3)
- Nazorg (na saneren van de bodem)
- Bruidsschatregel Historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico (meegezonden*)
- Toepassen van grond of baggerspecie (meegezonden*)
- Toepassen van bouwstoffen
- Opslaan van grond of baggerspecie
- NIEUW: Voorafgaand bodemonderzoek (meegezonden*)

- * N.B. Deze frames zijn nog geen 60%-versie, behoeven nog een nadere (juridische) check

Juridische frames – standaard

[Milieubelastende activiteit]

Overzicht lokale afwegingsruimte

Onderwerp	Geen afwegingsruimte	Afwegingsruimte	
1. Welke instructieregels gelden er o.g.v. het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingsverordening voor het omgevingsplan?			
	In acht nemen	Rekening houden met	Afwijken binnen bandbreedte
Besluit kwaliteit leefomgeving			
§ 1.1.11 XXX	Art. 1.11a XXX		
gsverordening			
2. Zijn er bruidsschatregels meegegeven voor het omgevingsplan?			
	Behouden	Aanpassen	Schrappen
§ 1.1.11 XXX			
3. Welke algemene direct werkende rijksregels (Bal) of provinciale regels (omgevingsverordening) gelden er en zijn maatwerkregels in het omgevingsplan mogelijk?			
	Geen maatwerkregel mogelijk	Maatwerkregel mogelijk	Voorbeelden
Besluit activiteiten leefomgeving			
§ 1.1.11 XXX Art. 1.11a XXX			
Omgevingsverordening			

Standaard indeling

Weergave van de instructieregels in het Bkl of de omgevingsverordening.

Regels in het Bkl waar je rekening mee moet houden bij het opstellen van regels voor het omgevingsplan.

De ruimte die beschikbaar is, waarbinnen de regels in het omgevingsplan gesteld moeten worden.

Hyperlinks naar volledige teksten

Voor elke bruidsschatregel wordt aangegeven wat de consequentie is als de regel wordt behouden, waarom en hoe een regel kan worden aangepast en of een regel geschrapt kan worden.

Voor de regels in het Bal of de omgevingsverordening is aangegeven of op de regel maatwerk mogelijk is of niet. Zo ja, dan wordt aangegeven in hoeverre maatwerkregels mogelijk zijn en worden voorbeelden gegeven voor invulling van de maatwerkregel.

Status document

60%-versie op basis van Voorjaarsversie
Ontwerp-Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet (maart 2020)
Nog niet goedgekeurd door de Reflectiekamer, laatst bijgewerkt 11 juni 2020

Pak je telefoon voor de mentimeter!

Informatiebladen

- NIEUW: Maatwerkregels in het omgevingsplan (meegezonden)
- NIEUW: Nota bodembeheer en bodemkwaliteits- en bodemfunctiekaarten onder de Omgevingswet (komt in volgende special)
- Bodembedreigende activiteiten
- Zorgplicht
- Financiële zekerheid
- VTH-basistakenpakket
- Bevoegd gezag bodem

- MBA's bij provinciale bedrijven
- Grondwateronttrekkingen (in relatie tot lozen)
- Toevalsvondst
- Aandachtsgebieden bodemonderzoek
- Niet-genormeerde stoffen
- Ondergrondse tanks
- Wkpb-registratie in relatie tot DSO en toepasbare regels
- (Keten)toezicht en handhaving
- Bruidsschat

Pak je telefoon voor de mentimeter!

Staalkaart - algemeen

Doel:

- ondersteunen van gemeenten met voorbeeldregels
- op te nemen in staalkaart bodembeheer

Uitgangspunten:

Aansluiten bij ontwikkeling staalkaarten door VNG

- Casco structuur van een omgevingsplan
- staalkaart bestaande woonwijk

Staalkaart - activiteiten

- Bouwen op verontreinigde bodem
- Saneren van de bodem
- Nazorg na saneren van de bodem
- Graven in de bodem
- Activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico
- Toepassen van bouwstoffen
- Toepassen van grond en baggerspecie
- Opslaan van grond en baggerspecie

Staalkaart - kaders

- Zijn er kaders opgenomen in de omgevingsvisie of in een programma?
- Hebben provincie of Rijk regels gesteld? → juridisch frame
- Zijn er delen in de (huidige) verordeningen die gaan over bodembeheer?

Staalkaart - Varianten

- Beleidsneutrale variant
- Plusvarianten
- Minvarianten

Staalkaart - bouwen op verontreinigde bodem

- Waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem
- Maatregelen bij overschrijding waarden toelaatbare kwaliteit
- Melding bouwactiviteit
- Ingebruikname bodemgevoelig gebouw na treffen van maatregelen
- Aanwijzen van locaties waar overschrijding toelaatbare kwaliteit is uitgesloten
- Aanvullende beoordelingsregels en aanvraagvereisten
- Aanwijzing bodemgevoelige locaties

Staalkaart - juridisch frame bouwen op verontreinigde bodem

Overzicht lokale afwegingsruimte

Onderwerp	Geen afwegingsruimte	Afwegingsruimte	
1. Welke instructieregels gelden er o.g.v. het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingsverordening voor het omgevingsplan?			
	In acht nemen	Rekening houden met	Afwijken binnen bandbreedte
Besluit kwaliteit leefomgeving			
	Art. 5.89i (waarde toelaatbare kwaliteit bodem) - eerste lid: gemeente **moet** een waarde voor de toelaatbare kwaliteit voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw in het omgevingsplan opnemen voor de in bijlage XIIIB genoemde stoffen.		Art. 5.89i - tweede lid: waarde kan verschillen per gebied of gebruiksfunctie.

	Art. 5.89j (waarde toelaatbare kwaliteit bodem: blootstelling)
	- tweede lid: De waarde die in het omgevingsplan wordt opgenomen **mag niet hoger zijn dan** een berekende concentratie die overeenkomt met het blootstellingsniveau van
	  - het maximaal toelaatbaar risico humaan (bijlage VA) en
	  - de concentraties in lucht of onaanwaardbare geurhinder bedoeld in bijlage VB.
	- derde en vierde lid: De grenswaarde **moet** worden berekend per locatie en voor de meest gevoelige gebruisfunctie en volgens de rekenregels van de Omgevingsregeling.
		Art. 5.89j - eerste lid: **default waarde is interventiewaarde** zoals opgenomen in bijlage IIA Bal (gemotiveerd afwijken mag)	Art. 5.89j - tweede lid: **maximale waarde** is MTR humaan of TCL/geurdrempel volgens bijlage VA en VB Bkl.
			Een gemeente mag ook (voor een gebied of gebruiksfunctie) een **lagere waarde** dan de interventiewaarde opnemen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld de waarde voor kwaliteit wonen bij de gebruiksfunctie wonen. Of een lagere waarde voor de stof lood bij wonen met tuin.
			De **bandbreedte** loopt van kwaliteit landbouw/natuur tot de maximale waarde.

2. Zijn er bruidsschatregels meegegeven voor het omgevingsplan?			
	Behouden	Aanpassen	Schrappen
Invoeringsbesluit Omgevingswet (bruidsschat)			
Art. 22.30a Nadere invulling beoordelingsregel omgevingsplanactiviteit bouwen bodemgevoelig gebouw 1. De toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie is de interventiewaarde bodemkwaliteit, die is opgenomen in bijlage IIA bij het Besluit activiteiten leefomgeving. 2. Er is sprake van overschrijding van de toelaatbare kwaliteit als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 25 m^3 bodemvolume hoger is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit. 3. Het zinsdeel "in meer dan 25 m^3 bodemvolume " in het derde lid is niet van toepassing voor asbest.	Waarde toelaatbare kwaliteit bodem (art. 5.89i Bkl). Dit kan een andere waarde dan de interventiewaarde zijn. zie hiernaast.	Keuze voor een andere waarde dan de interventiewaarde bodemkwaliteit, mits wordt voldaan aan art 5.89j Bkl. Het omvangscriterium kan gewijzigd of geschrapt worden, want het gaat om gezondheidsrisico's bij blootstelling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan blootstelling van jonge kinderen aan lood in de bodem in de tuin, waarbij gezondheidsrisico's ook kunnen optreden bij minder dan 25m^3 verontreiniging.	De beoordelingsregel op zich kan wel vervallen. De gemeente moet alleen dan wel op een andere wijze aan de instructieregel voldoen (art. 5.89i en 5.89j Bkl).

Staalkaart - Varianten – bouwen

Waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem

- Beleidsneutrale variant: voor het hele grondgebied van de gemeente worden als waarden voor de toelaatbare kwaliteit de interventiewaarden vastgesteld. Daarbij wordt de regel van de bruidsschat gevolgd.
- Plusvarianten:
    a. voor het hele grondgebied van de gemeente gelden voor verschillende aangewezen gebruiksfuncties lagere waarden;
    b. voor verschillende aangewezen locaties gelden lagere of hogere waarden.
- Minvarianten:
    c. de gevalsdefinitie van de Wet bodembescherming wordt losgelaten zodat niet meer wordt bepaald wanneer sprake is van een overschrijding van de toelaatbare kwaliteit van de bodem;
    d. voor het hele grondgebied van de gemeente gelden voor verschillende aangewezen gebruiksfuncties hogere waarden;
    e. voor verschillende aangewezen locaties gelden hogere waarden.

Staalkaart - voorbeeldregels

Artikel 5.3.2 (bodem: waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem)
1. De waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie zijn de interventiewaarden bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIA bij het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Er is sprake van overschrijding van de toelaatbare kwaliteit als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 25 m^3 bodemvolume hoger is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit.
3. Het zinsdeel "in meer dan 25 m^3 bodemvolume" in het tweede lid is niet van toepassing op asbest.

[in de minvariant vervallen het tweede en derde lid]

4. In afwijking van het eerste lid zijn voor lood de waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem de waarden voor de verschillende gebruiksfuncties opgenomen in tabel 5.3.2a.
[plusvariant met verschillende waarden voor een bepaalde stof (als voorbeeld lood) per gebruiksfunctie]

Tabel 5.3.2a: waarden toelaatbare kwaliteit van de bodem voor lood per gebruiksfunctie

Gebruiksfunctie	Waarden (in mg/kg ds)
Landbouw/natuur/buitengebied	(...)
Wonen met tuin	(...)
Plaatsen waar kinderen spelen en overig groen	(...)
Grote moestuin	(...)
Industrie	(...)

4. In afwijking van het eerste lid zijn voor de locaties die zijn aangewezen in artikel 4.3, de waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem de waarden opgenomen in tabel 5.3.2a.
[plusvariant met verschillende waarden per locatie]

Tabel 5.3.2a: waarden toelaatbare kwaliteit per locatie

Locaties	Waarden (in mg/kg ds)
A	(...)
B	(...)
C	(...)
D	(...)
E	(...)

Pak je telefoon voor de mentimeter!

We starten weer om 15:30

Bodembeheer van de *Toekomst*

Bouwstenen Bodemenergie, Grondwater, Data en informatie

Bodemenergie

Josephine Paulussen

DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING
P
BIOSCOOP
BEGINT BIJ DE
ONDERGROND

Sturen op bodemenergie onder de Omgevingswet

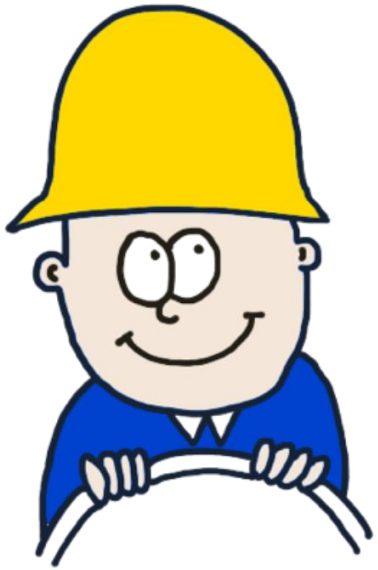

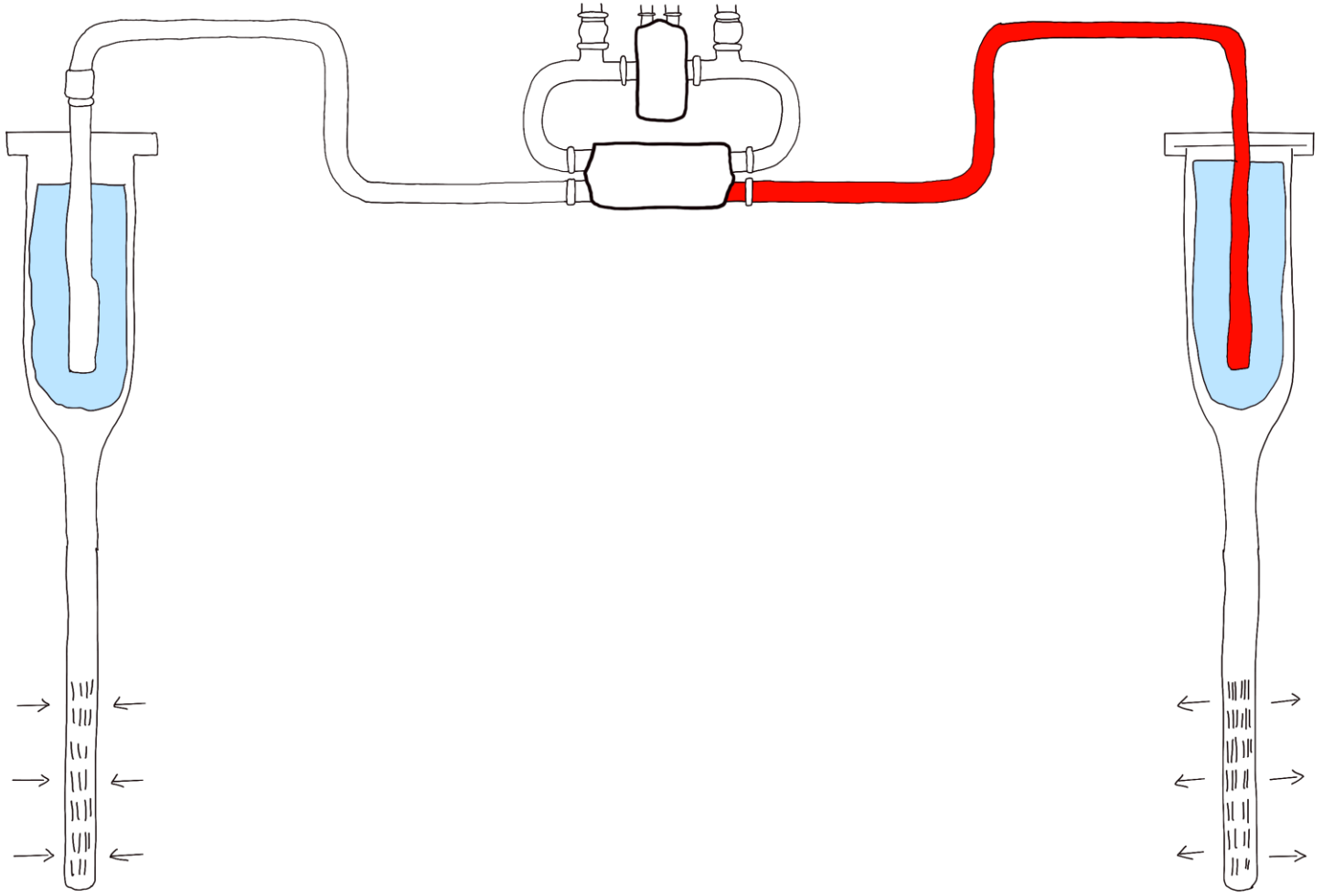

www.samendedieptein.nl

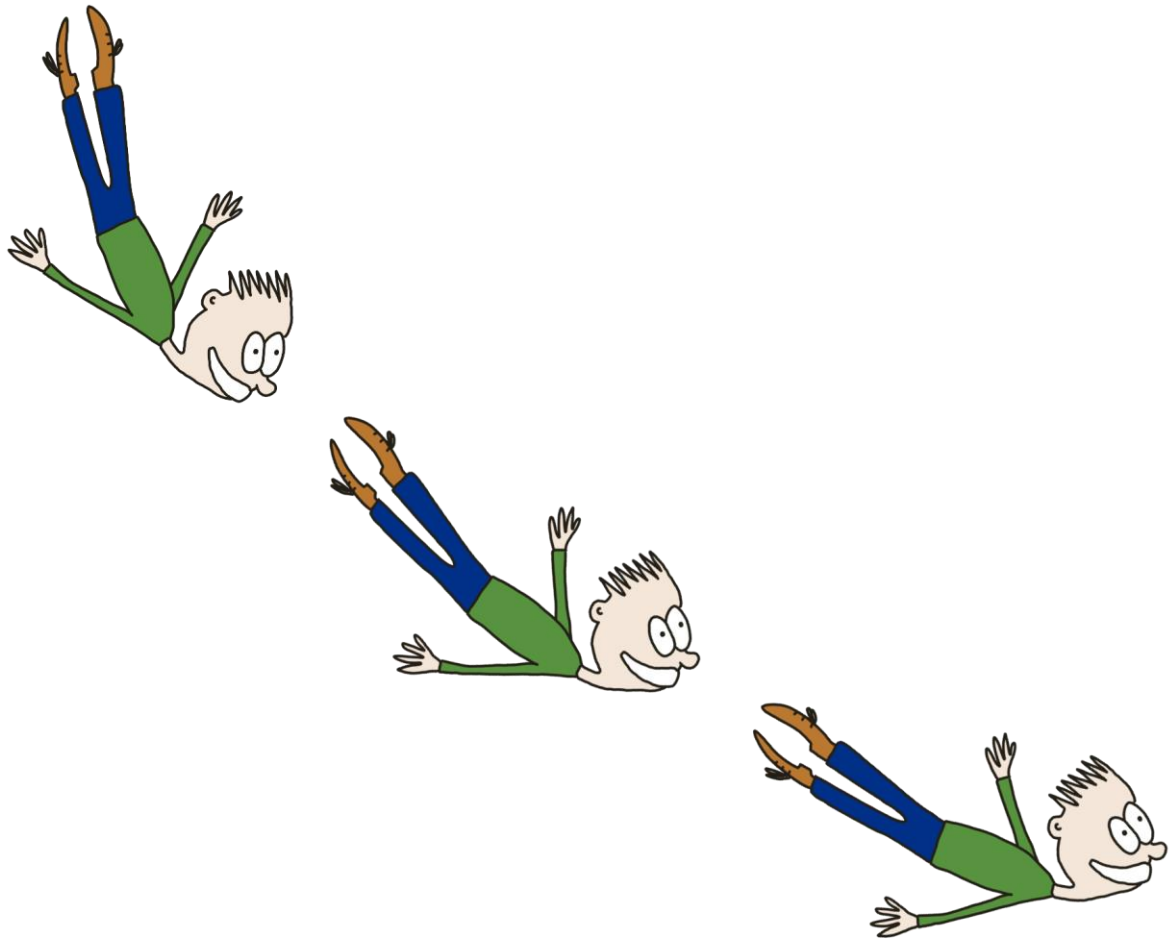

Grondwater

Nicole Hardon, Lex Stax

Grondwater als systeem

Kwaliteit:
- Chemisch
- Biologisch
- Temperatuur

Kwantiteit

Stroming en bescherming

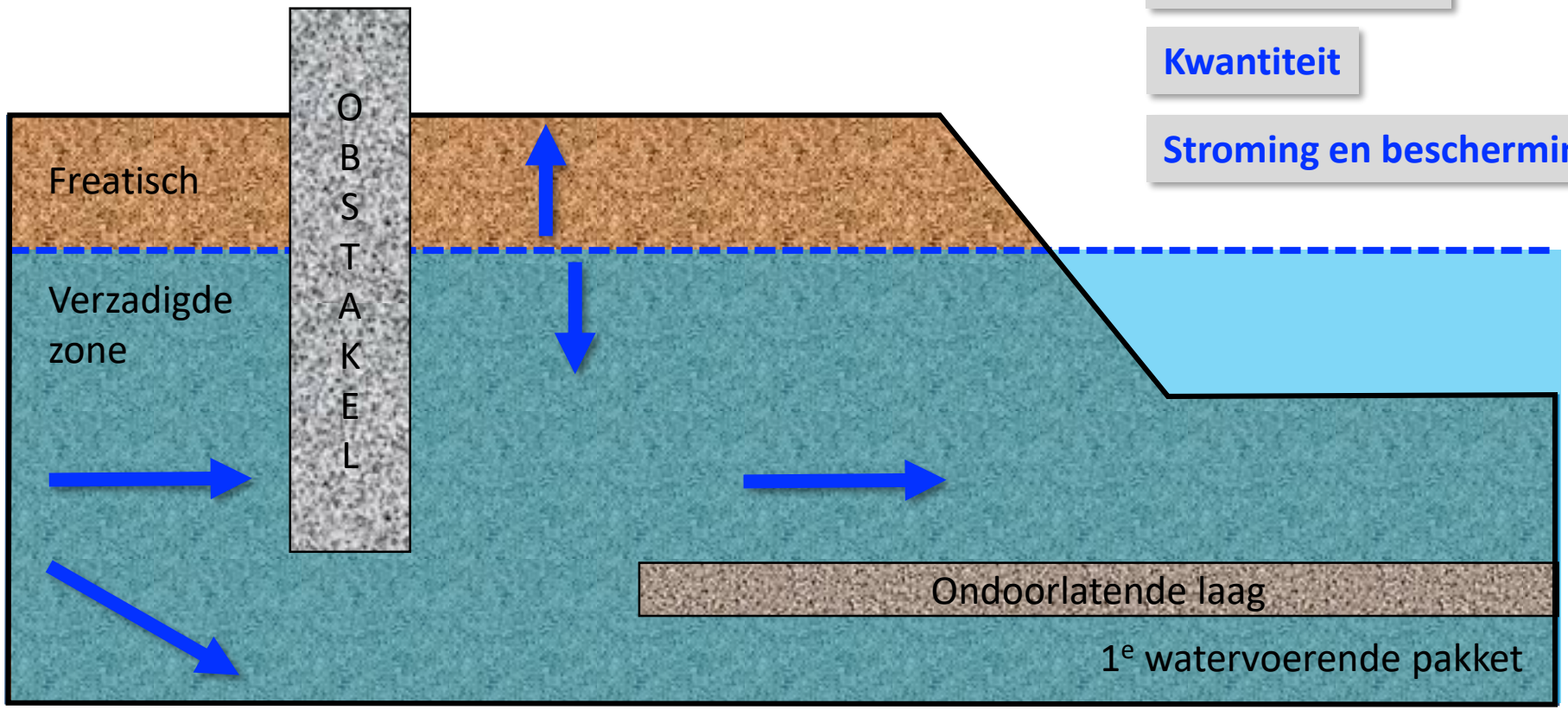

Drie rollen, 1 grondwat

- **Provincie**: V… gr… …n.
- **Gemeente**: Verdelen van de functies in he… …elt regels op voor het beheer van de fysieke leefomgev… …n het milieu. Die regels staan in het omgevingsplan.

Strategisch doelen bepalen voor elke overheid:

Bijvoorbeeld:
- Kwaliteitsverbetering van het grondwater
- Voldoende water voor een goed leefklimaat
- Veilig wonen, werken en recreëren

Geen strategische doel:
- Grondwater saneren als doel

men m

Strategisch doel = welke muziek wil je samen maken?

= hoe ga je lokaal om met grondwater in de maatschappelijke thema's?

Instrumentenmix

Instrumenten ↓↓	Provincie	Waterschap	Gemeente
Omgevingsvisie	Verplicht	X	Verplicht
Visie op beheer	X	✓	X
Verplicht programma (EU)	Regionaal waterprogramma	Waterbeheerprogramma	X
Onverplicht programma	✓	✓	✓
Verordening/omgevingsplan	Omgevingsverordening	Waterschapsverordening	Omgevingsplan
• Decentrale omgevingswaarden	✓	✓	✓
• Direct werkende regels	✓		
• Direct werkende regels + melden	✓		
• Gebods-/verbodsbepalingen	✓		
• Vergunningplicht + beoordelingsregels	✓		
• Programmatische aanpak	✓	✓	✓
• Instructieregels	✓	X	X
• Maatwerkregels: generiek	✓	✓	✓
• Maatwerkvoorschriften: individuele beschikkingen	✓	✓	✓
Bruidsschat	X	✓	✓
Voorbeschermingsregels	✓	X	X
Beleidsregels	✓	✓	✓

bv:
- Wanneer inzet maatregelen (grondwatersanering)
- Toetsingskader wateractiviteit
- Functieaanwijzing grondwater

- WORKSHOP!

Instrumentenmix

Instrumenten ↓↓	Provincie	Waterschap	Gemeente
Omgevingsvisie	Verplicht	X	Verplicht
Visie op beheer	X	✓	X
Verplicht programma (EU)	Regionaal waterprogramma	Waterbeheerprogramma	X
Onverplicht programma	✓	✓	✓
Verordening/omgevingsplan	Omgevingsverordening	Waterschapsverordening	Omgevingsplan
• Decentrale omgevingswaarden	✓	✓	✓
• Direct werkende regels	✓	✓	✓
• Direct werkende regels + melden	✓	✓	✓
• Gebods-/verbodsbepalingen	✓	✓	✓
• Vergunningplicht + beoordelingsregels	✓	✓	✓
• Programmatische aanpak	✓	✓	✓
• Instructieregels	✓	X	X
• Maatwerkregels: generiek	✓	✓	✓
• Maatwerkvoorschriften: individuele beschikkingen	✓	✓	✓
Bruidsschat	X	✓	✓
Voorbeschermingsregels	✓	X	X
Beleidsregels	✓	✓	✓

Instrumentenmix

Instrumenten ↓↓	Provincie	Waterschap	Gemeente
Omgevingsvisie	Verplicht	X	Verplicht
Visie op beheer	X	✓	X
Verplicht programma (EU)	Regionaal waterprogramma	Waterbeheerprogramma	X
Onverplicht programma	✓	✓	✓
Verordening/omgevingsplan	Omgevingsverordening	Waterschapsverordening	Omgevingsplan
• Decentrale omgevingswaarden	✓	✓	✓
• Direct werkende regels	✓	✓	✓
• Direct werkende regels + melden	✓	✓	✓
• Gebods-/verbodsbepalingen	✓	✓	✓
• Vergunningplicht + beoordelingsregels	✓	✓	✓
• Programmatische aanpak	✓	✓	✓
• Instructieregels	✓	✓	X
• Maatwerkregels: algemeen	✓	✓	✓
• Maatwerkvoorschriften: individuele beschikkingen	✓	✓	✓
Bruidsschat	X	✓	✓
Voorbeschermingsregels	✓	X	X
Beleidsregels	✓	✓	✓

Bijvoorbeeld: Klimaatadaptatie

WORKSHOP!!!

Dus …

- **Resultaat van de bouwsteen:**
  - Rapport met toelichting + uitleg instrumentenmix
  - Handvatten voor proces (= samen muziek maken)
  - Workshop ‘Instructieregels’
  - Workshop + voorbeelduitwerking van het thema ‘Klimaatadaptatie’
- **Maar**:
  - Je moet samen bepalen wat je wilt: zonder beleid geen regels
  - Dus: welke muziek wil je samen maken?
  - Het is een proces: geven en nemen, benutten en beschermen
- **Dus**:
  - Wéten welke instrumenten er zijn en wat je er mee kunt: handreiking!
  - Er zijn meerdere wegen die leiden tot een vergelijkbaar resultaat, dus overleggen
  - De bouwsteen is een hulpmiddel in het proces en maken we samen met jullie

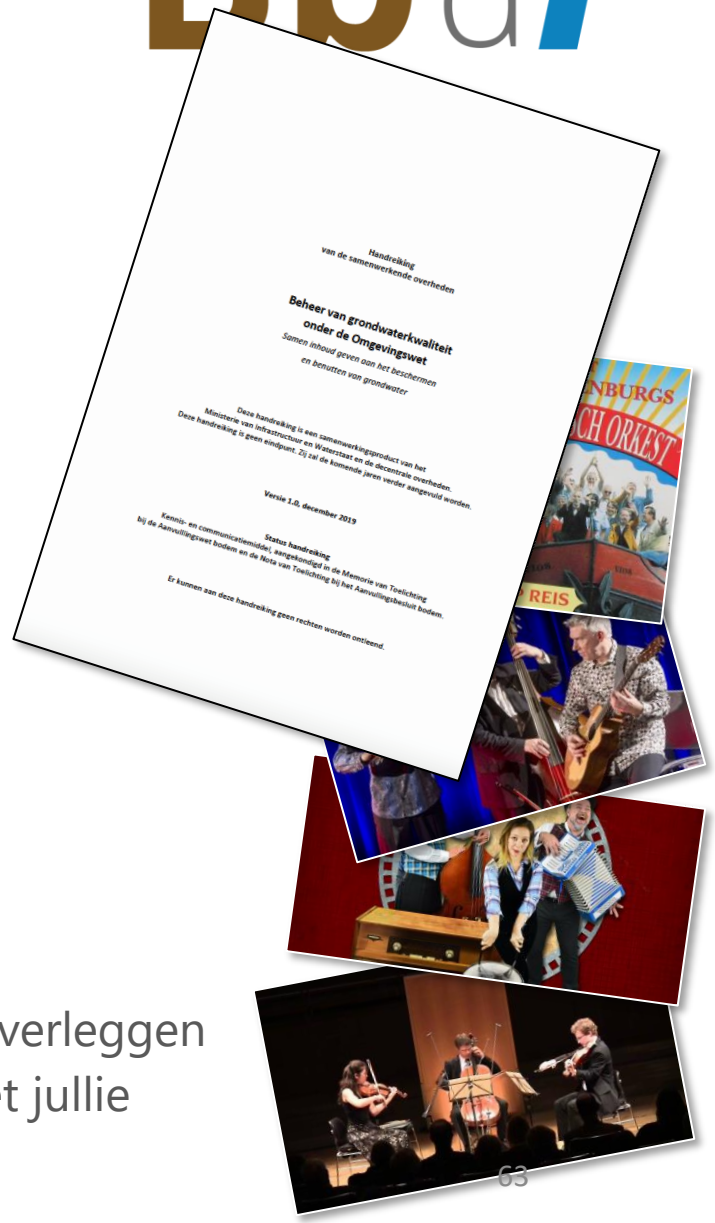

Toepasbare regels

Van juridische naar toepasbare regels

Mariëlle de Kok en René Bezuyen

Relatie met andere bouwstenen

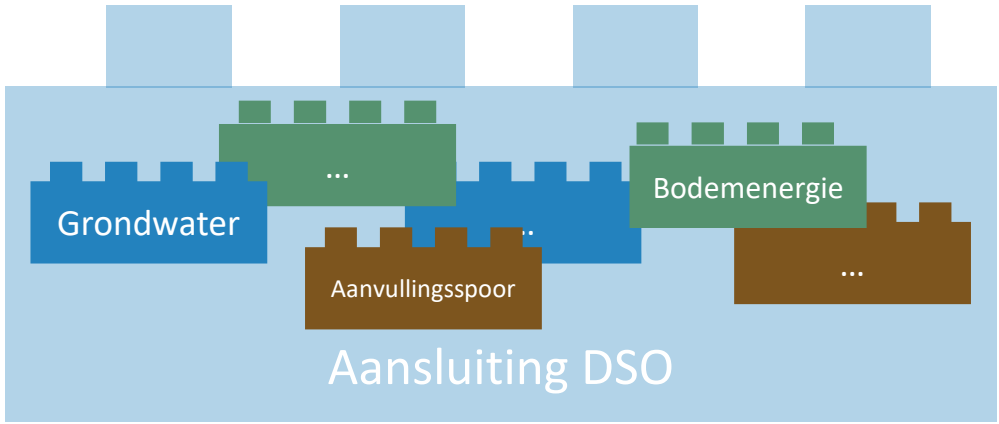

Voorbeeldregels voor omgevingsplan

Toepasbare regels en vragenbomen

Wat is het DSO

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO): stelsel van de landelijke voorziening samen met de lokale systemen van overheden

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet bouwt de landelijke voorziening.
Overheden zijn verantwoordelijk voor de lokale systemen.

Het DSO is volop in ontwikkeling waardoor bepaalde inzichten nog kunnen veranderen.

Veel informatie te vinden op:

https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/digitaal-stelsel/

https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/digitaal-stelsel-omgevingswet

Het omgevingsloket

Juridische regels

Annoteren

=

Activiteiten en locaties markeren

(STOP)

Bv. Een oprit mag niet breder zijn dan 4 meter.

Toepasbare regels

Activiteit ‘toepasbaar’ maken en toepassingsregels opstellen

(STTR)

Bv. Wordt de oprit breder dan 4 meter?

Oefenomgeving - opstellen

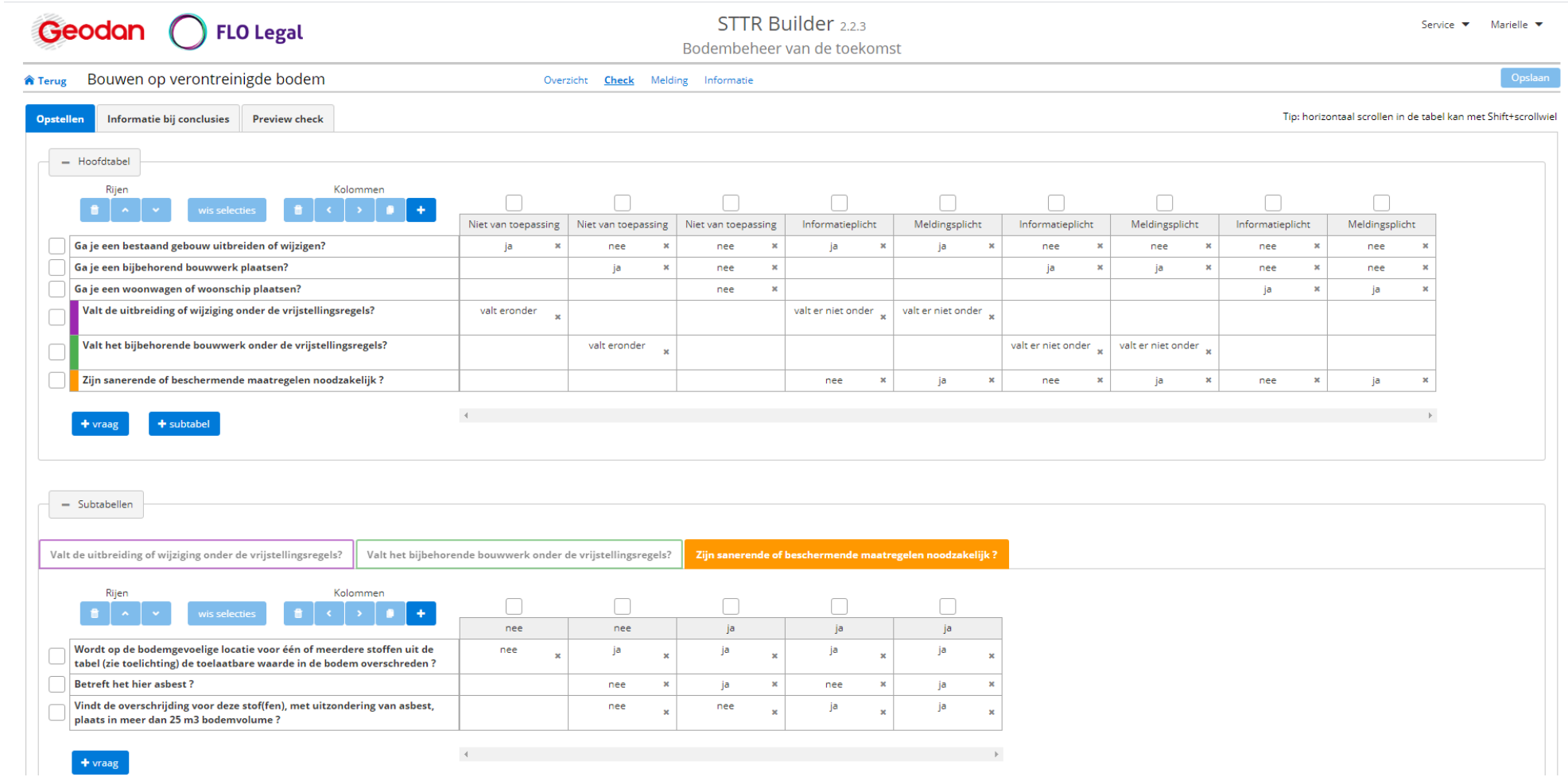

Vragenlijst

Ga je een bestaand gebouw uitbreiden of wijzigen?
ja nee

Ga je een bijbehorend bouwwerk plaatsen?
ja nee

Ga je een woonwagen of woonschip plaatsen?
ja nee

Is de wijziging of uitbreiding groter dan 50 m2?
ja nee

Raakt de wijziging of uitbreiding de bodem?
ja nee

Is het bouwwerk groter dan 50 m2?
ja nee

Raakt het bijbehorende bouwwerk de bodem?
ja nee

Wordt op de bodemgevoelige locatie voor één of meerdere stoffen uit de tabel (zie toelichting) de toelaatbare waarde in de bodem overschreden ?
ja nee

Betreft het hier asbest ?
ja nee

Vindt de overschrijding voor deze stof(fen), met uitzondering van asbest, plaats in meer dan 25 m3 bodemvolume ?
ja nee

reset antwoorden

Uitkomst

Nodig

-

Onbeslist

Niet van toepassing
Informatieplicht
Meldingsplicht
Toestemmingsvrij

Niet nodig

-

?

X

Stof	CAS-nummer	Interventiewaarde bodemkwaliteit (mg/kg ds) [1 2]
1. Metalen		
Antimoon	7440-36-0	22
Arseen	7440-38-2	76
Barium[3]	7440-39-3	-
Cadmium	7440-43-9	13
Chroom III	7440-47-3	180
Chroom VI	18540-29-9	78
Kobalt	7440-48-4	190
Koper	7440-50-8	190
Kwik (anorganisch)		36
Kwik (organisch)		4
Lood	7439-92-1	530
Molybdeen	7439-98-7	190
Nikkel	7440-02-0	100
Zink	7440-66-6	720
2. Overige anorganische stoffen		
Cyanide (vrij)	57-12-5	20

Oefenomgeving - vragenlijst

Vragenlijst

Ga je een bestaand gebouw uitbreiden of wijzigen?

ja nee

Is de wijziging of uitbreiding groter dan 50 m2?

ja nee

reset antwoorden

Uitkomst

Nodig

Niet van toepassing

Onbeslist

-

Niet nodig

Informatieplicht
Meldingsplicht
Toestemmingsvrij

Informatie bij Niet van toepassing

U heeft geen meldings- of informatieplicht rondom bouwen op verontreinigde bodem voor uw activiteit en mag de activiteiten op elk gewenst moment uitvoeren

Oefenomgeving (IV/IV)

Gebruik kaartmateriaal

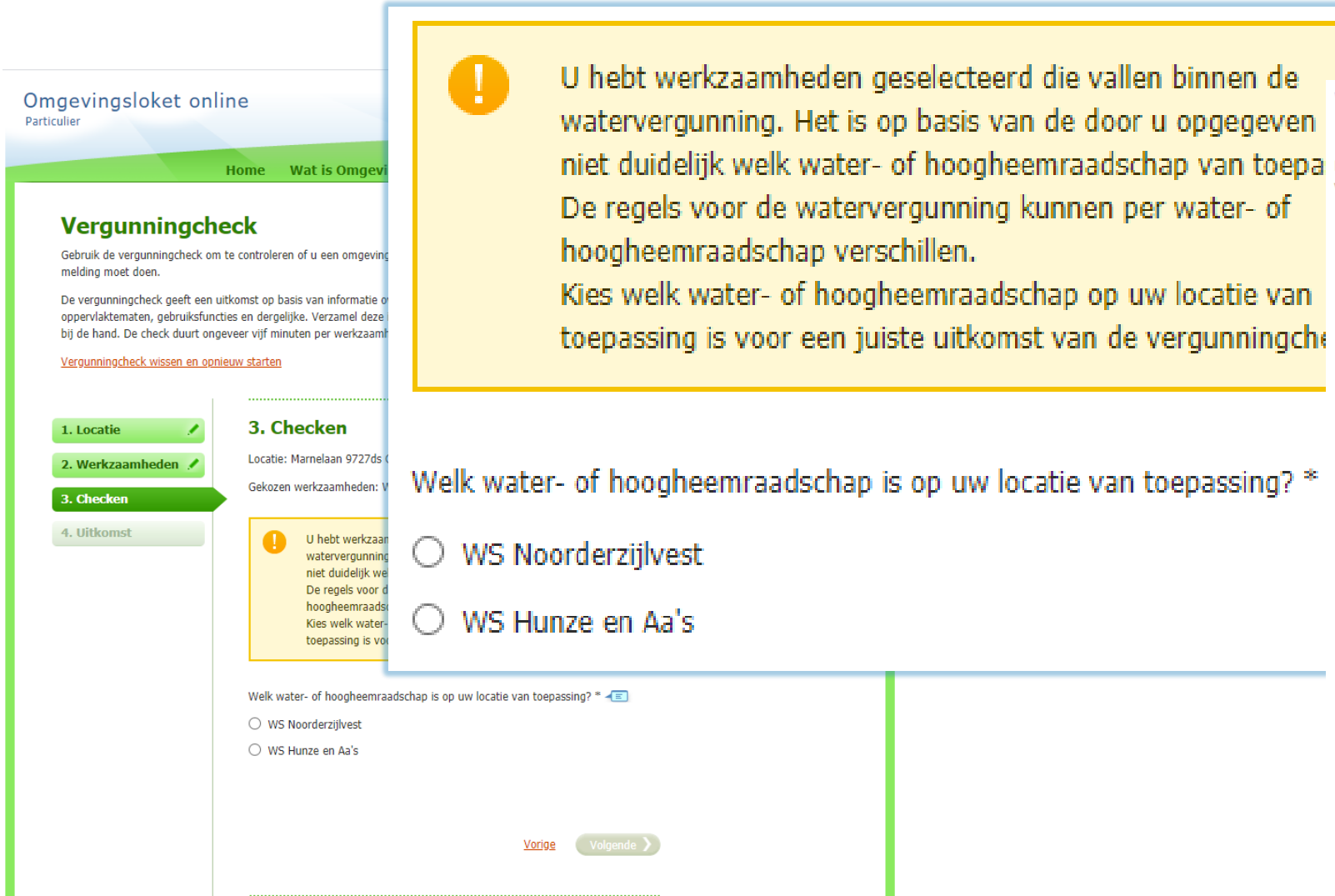

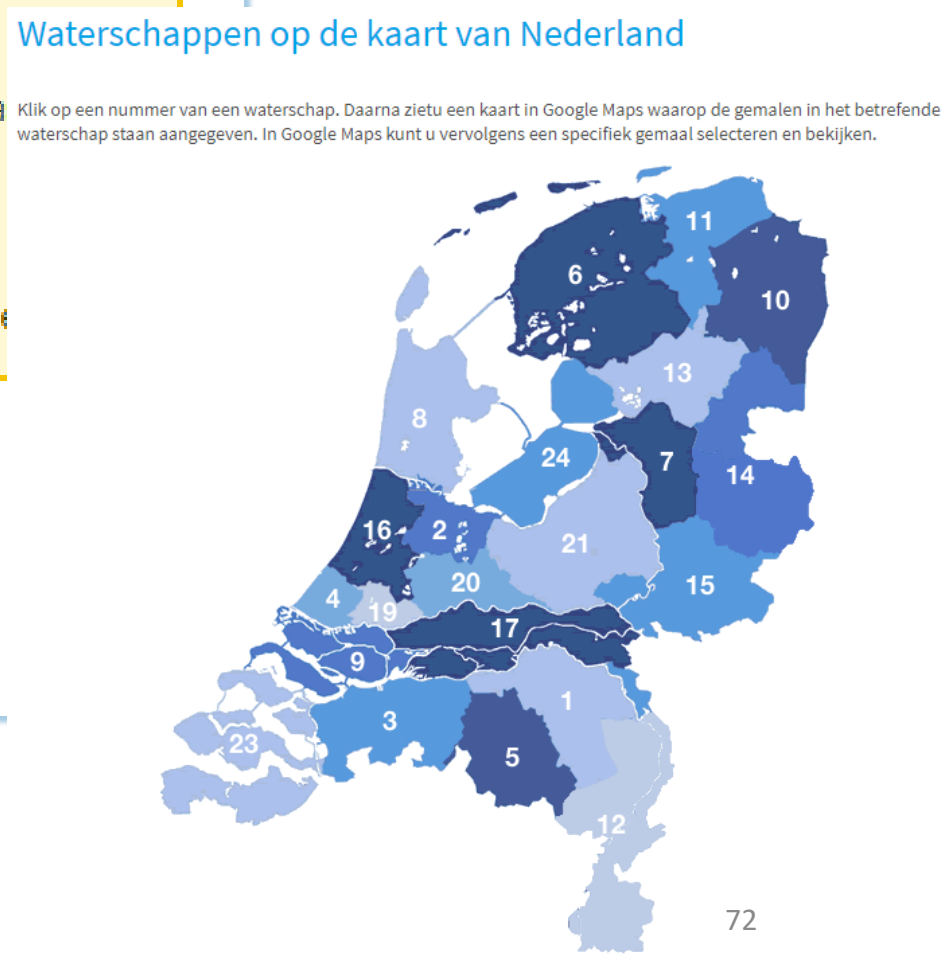

Wat willen we straks van je weten

- Is jouw organisatie al bezig bent met het opstellen van toepasbare regels?
  Ja, ik wil actief meedenken-> groen sticktertje plakken met naam/organisatie
  Ja, ik wil niet actief meedenken -> oranje stickertje plakken
  Nee -> rood stickertje plakken
- Is er behoefte aan een special over het opstellen toepasbare regels?
- Is er behoefte aan een special over het toepassen van kaartmateriaal bij het opstellen van toepasbare regels?

Break-out

Open de link uit de chat of uit de uitnodiging om naar mural.co te gaan

Werkt alleen via een laptop of desktop

Bedankt voor jullie aanwezigheid!

Het Mural bord blijft nog even open, vul gerust aan

Meer weten?

www.samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/

En schrijf je in op de nieuwsbrief!

Betrokken worden?

Schrijf het in de chat of mail naar:

Marilou.das@rhdhv.com

Ja, ik wil op de hoogte blijven van het programma, zet mijn naam op de nieuwsbrieflijst.

Volledige Naam

Type je naam in

E-mail*

Typ je e-mailadres in

Organisatie

Verzend